

# Leestips

Jan Cumps



VAN DEN BERG, D.  
**Utopia: naar een ander onderwijs. Document voor de toekomst**

Gompel & Svacina,  
Oud-Turnhout/'s-

Hertogenbosch, 2018



DEKEYSER, L.  
**De leraar als manager van een krachtige leeromgeving**

Gompel & Svacina,  
Oud-Turnhout/'s-

Hertogenbosch, 2018



VAN WESSUM, L. &  
VERHEGGEN, I.

**Leiding geven aan een lerende school.**

Gompel & Svacina,  
Oud-Turnhout/'s-

Hertogenbosch, 2018

Een utopische studie over onderwijs vanuit een rijke ervaring en gebaseerd op contacten met belanghebbenden (docenten en schoolleiders). De “woordenwolk van de samenvatting” (p. 209) laat zien wat de belangrijkste componenten zijn: leraar, leerling, onderwijs, dimensie. De “vier dimensies van ander onderwijs, leidend tot een hoogwaardig en betekenisvol onderwijs voor elke leerling” worden verder geëxpliciteerd in hoofdstukken 2 en 6. Wie vlug iets wil opzoeken (cijfers geven, eindexamens, feedback, ICT, portfolio, vakoverstijgend, ...) vindt dat via het trefwoordenregister (van ‘aandacht’ tot ‘zittenblijven’).

Wat meteen opvalt als je dit boek doorbladert: een frisse layout die de leesbaarheid vergroot en de aandacht van de lezer faciliteert “met schema’s in diverse vormen, in kleur, waarin korte teksten aandacht vragen voor de essentie van een bepaald tekstonderdeel” (p. 10). In dit boek gaan interessante inhoud en aantrekkelijke vorm harmonisch samen.

Jan Cumps, redactielid *Impuls*

Als leerkracht krijg je in dit boek aan antwoord op de cruciale vraag hoe je van een diverse klasgroep een krachtige leeromgeving maakt. Cruciaal omdat uit onderzoek naar effectiviteit van leraren bleek dat zowel didactische factoren (leerstof, werkvormen, leermiddelen, wijze van evalueren) als organisatorische factoren (klasmanagement, noodzakelijk voorwaarden creëren om de beoogde leeruitkomsten mogelijk te maken) de kwaliteit van leren en onderwijzen bepalen. In het eerste deel van het boek komen de eerder theoretische hoofdstukken aan bod (klasmanagement, communicatie, groepsdynamica, leerkrachtenteams) terwijl de toepassing volgt in het laatste hoofdstuk (‘Een krachtige leeromgeving: investeren in de klasgroep’) met onder meer ‘Elf tips voor beginners’, ‘Tips en aanwijzingen voor leraars die willen werken aan een beter klasmanagement’ en ‘Praktische handleiding voor leraars in de klas’ (p. 218-223). Op p. 8 wordt in het overzicht van de ‘Bijlagen’, waarin 12 leerinstrumenten aan bod komen, de titel van bijlage 6 onvolledig vermeld als ‘Verkorte (VIL)’; wie op p. 240 naar de tekst kijkt, ziet dat het eigenlijk had moeten zijn: ‘Verkorte Vragenlijst Interpersoonlijk Leraarsgedrag (VIL)’.

Jan Cumps, redactielid *Impuls*

Leraren die met vragen en problemen komen, kan je beter geen pasklare oplossingen bieden. Ze worden meer geholpen door integendeel nog meer vragen te stellen. De auteurs bieden daartoe een behulpzaam analysekader in de eerste hoofdstukken. In dat deel “blijven we dicht op de huid van de dagelijkse schoolleiderspraktijk” (p. 10). Het tweede deel (‘Succesvolle schoolleiderspraktijken’) “schetst een breed (praktijk)theoretisch kader voor de schoolleider die wil werken aan een krachtige leeromgeving” (p. 87). Ter oriëntatie een aantal termen uit het register (van ‘alignment’ tot ‘zwakkescholenaanpak’): collectieve ambitie, drieslagleren, feedback, informeel leren, krachtige leeromgeving, onderwijskundig leiderschap, samenwerkingscultuur, ...

Jan Cumps, redactielid *Impuls*